

תשובת רבינו יצחק ב"ר מרדכי בענין טיגון בשר עם גבינה

בכתב יד פריז 1931 מצוי קובץ גדול מתורתם של חכמי פרובנציה הקדמונים, וביניהם מופיעים תשובות רבות מרבי יצחק בן רבי מרדכי, שהיה בן דורו של הרשב"א והוא חתום יחד עמו על תשובות ופסקי דין שונים. אף בספר "תשובות חכמי פרובנציה" ירושלים תשכ"ז משוקעים פסקים ותשובות ממנו. תשובה זו שלפנינו היא חלק מתשובה ארוכה שכלולים בה מספר שאלות ותשובות בנושאים שונים, ומשם נעתק הקטע דלהלן בנידון טיגון בשר עם גבינה, לתועלת לומדי תורה, שוחרי דבר ה' זו הלכה.

תודתנו להרה"ג שמואל אליעזר שטרן שליט"א דומ"ץ בבד"ץ דזכרון מאיר ור"מ ישיבת "מהנה אברהם" שהמציא לידינו את כתח"י. ולתתנו הרב יחזקאל אהרן שוארץ שהוסיף את ההערות תשואוח"ח להם.

אלו השאלות באו למורנו ה"ר יצחק יצ"ו בן הרב הגדול ר' מרדכי ולה"ה

[שאלה] גד) היכא דטגן בשר עם גבינה אם יהיה לוקה אם לאו^א, דהא אמרינן בדיני ממונות קמא^ב אמר רבי אחא בריה דרב איקא לא תבשל גדי בחלב אמו דרך בישול אסרה תורה, ופי' ברש"י חלב צלול במים איכא בשול אבל חלב אינו בישול אלא טגון, נראה עתה לפי סברתו שהטגון אינו נקרא בשול וודאי אינו לוקה או נאמר, מאחר שמצאנו שהצלי נקרא בשול כמו שנמצא בפסח^ג ובשלת ואכלת כמו כן הבשול יקרא טגון ויהיה לוקה...

אני הוא מקטני עבדיך ומשרתיך נתן חיים בדרגינא"י.

-
- (א) היינו שמסתפק השואל אי בכלל הלאו רלא
תבשל גדי בחלב אמו נכלל נ"כ שלא לטגן
בשר בחלב ואז פשוט רלוקה עלה.
- (ב) סנהדרין דף ד':
(ג) דברים ט"ז, ו'.

פעמי יעקב

דברי חכמה

דברי חכמה

[תשובה] הבשר והגבינה המטונגין יחד בשמן לא דמו כלל לההוא דסנהדרין לפי' רש"י
ונם שיש שם פי' אחר', דהתם למאי דקא סלקא דעתין דלהוי אם למסורת ויאמר בשול בשר
בחלב מותך, התם הוא דחלב דבר קשה ומאכל הוא ולא משקה ואפי' כשהותך, שהרי סופו
להקשות, ושמן משקה הוא ומכשיר, אבל שהענינים רחוקים מדין בשר בחלב מאד, שדין
בשולו הוא שיתבשל בתוך החלב ושיהיה חלב הוא מבשלו', ולזה כשיצא מתורת חלב, כגון
הקום שהוא נסיוני דחלבא יצא מדין בשול בשר בחלב' אע"פ שאסור לאכלו וכמו"כ איסור
כותח עם בשר משום נסיוני דאית ביה, ולפי זה אפילו יהיה בשול הבשר והגבינה יחד בשמן
מרובה שלא על ידי טגון' אין כאן בשול בשר בחלב, אבל בשר וגבינה במשקה מן המשקין
ואפי' במים כן הוא הדין, אבל שהם אסורים משום נתינת טעם מדברי סופרים ומותרים בהנאה
וזה מבואר.

בשום מקום בראשונים, ומצאתי בעמק הלכה
(וילנא תר"ז) סימן ל"ז שכתב מדעתא
דנפשיה לחדש כן והוכיח כן מכמה
מקומות, ועכשיו שיצא לאור כת"י זה יש לו
סמך מאחד מגדולי הראשונים.

ו) דעת רבינו דנסיובי דחלבא אינו אסור מה"ת
דלא כמו שנפסק בשו"ע סימן פ"ו סעיף ח'
דאסור מה"ת ומקורו מהרא"ש וכן הוא דעת
הרמב"ן וכן פסק הפרמ"ג בשפ"ד שם אות
כ"ג. ומחדש כאן רבינו עוד דבר חדש
שהטעם שאינו אסור מה"ת מפני שהחלב
מעורב עם מים תו ליכא בישול מה"ת,
וכנ"ל.

ז) מדברי רבינו נראה דס"ל שמינון בשמן
עמוק אין זה מינון אלא בישול, ודנו בזה
האחרונים, עיין בדרכי תשובה סימן פ"ז סוף
ס"ק יח, ובקצות השולחן (להנרא"ח נאה)
סימן קכ"ד בכדיה"ש ס"ק נ"ד.

ד) והיינו דסנהדרין שם פריך בנמ' למ"ד יש
אם למסורת מנלן דאסור לבשר בשר בחלב,
ודלמא כונת התורה שלא לבשל בשר
בחלב, ומשני דדרך בישול אסרה התורה,
וברש"י פירש שע"כ דלאו לחלב כיונה
התורה דוהו מינון ולא כישול, ובתוס' שם
הביאו פירוש אחר שע"כ דלאו לחלב כיונה
תורה שוה אסיר אפילו כלא כישול, (יעיין
בחידושי המאירי שם מ"ש בזה). יעיין
בפרמ"ג סימן פ"ז (משב"ז א') שהביא
שהכרתי ופלתי שם בסימן פ"ז פוסק דמינון
בכלל בישול דקיי"ל יש אם למקרא
והפרמ"ג שם חילק וס"ל דקיי"ל יש אם
למסורת.

ה) חידוש גדול מחדש כאן רבינו שבישול בשר
בחלב היינו דוקא כשרק החלב מבשול,
ומכאן זה ס"ל לרבינו להלן, שאם מבשל
בשר וחלב יחד עם מים ליכא לאי דבישול
מה"ת, וזהו חידוש גדול מאד שלא נזכר